Aşağıdaki sayılar Birleşmiş Milletler ve Uluslar arası Yardım Örgütleri açıklamalarından alındığı için doğruya yakındır. Gerçek rakam bu sayıların biraz üzerinde olsa gerektir.

Suriyeli mültecilerin yüzde 80'inden fazlası aynı bölgede bulunuyor. Toplam Suriyeli mülteci sayısı 6.521.496'dır. Bu sayıya aşağıda ismi sayılan bölge ve ülkelere gitmeyenler dahil değildir. Kanada'nın Suriyeli mülteci aldığını biliyoruz ama sayı ne olursa olsun genel rakamı önemli oranda etkilemiyor.

Mülteci sayıları ülkelere göre şöyledir:

Türkiye: 3.466.263

Lübnan: 997.552

Avrupa: 996.204

Bu rakamın 588.172'si Almanya'ya aittir. Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Macaristan, Polonya gibi ülkeler hiç mülteci almadılar. En fazla Suriyeli mülteci alan ülke Almanya olarak görünmekle birlikte mutlak sayıdan ziyade nüfusa oranla alınan mülteci sayısı önemlidir. Bu konuda İsveç ön plandadır.

Ürdün: 657.628

Irak: 247.057

Mısır: 126.688

Kuzey Afrika: 30.104

Bu rakamları sadece ülkeyi terk edenler olarak görmemek gerekiyor. Son iki yılda 560.000 ve 721.000 kişi ülkeye geri dönmüş ama aynı dönemde ülkeyi terk edenlerin sayısı bunların yaklaşık üç katı durumundadır. Görünen odur ki yaşadıkları yerlerdeki duruma ve ülkedeki gelişmelere göre insanlar sürekli geliyorlar ve gidiyorlar.

Suriyeli mültecilerin küçük bir bölümü kamplarda yaşıyor, geriye kalanları gittikleri ülkelerde dağılmış durumdadır. Türkiye'de 600.000 çocuğa eğitim veriliyor.

Bu insanların geleceklerinin ne olacağı belli değil… Türkiye'de siyasi iltica yasası bulunmuyor. Bu durumda mülteciler herhangi bir legal konuma kavuşamadan yaşamak veya günün birinde –olabilirse eğer- vatandaşlığa geçmekle karşı karşıya kalıyorlar.

Suriyeli mültecilerin bir bölümünün Afrin ve çevresine yerleştirileceği açıklanmış olmakla birlikte bunun ne oranda gerçekleşebileceği bilinmiyor. Tersine çok sayıda kişi Afrin ve çevresini terk edip Türkiye sınırına yığılmaya başlamış durumdadır. Türkiye bunları sınırdan almamak için uzun bir duvar örmesinin yanı sıra gerektiğinde üzerlerine ateş de açıyor.

Savaşın gidişatı potansiyel mülteci sayısını artıracak gibi görünüyor. Yerleşim yerlerini bombalamanın tek anlamı vardır: nüfusu mümkün olduğu kadar azaltmak… Ardından bu yerler ele geçirilmeye çalışılacaktır. Yerleşim yerlerine hava bombardımanıyla askeri hedeflerin ve

kişilerin pek isabet almayacağı genelde bilinen bir gerçektir. Bombardımanın tek amacı yerleşim birimini boşaltmaktır. Bu insanlar yollara düşüp Türkiye sınırına yığılmaya yöneliyorlar.

Türkiye'de mülteci araştırmaları yürüten isimlerden birisi olan Murat Erdoğan'a göre, Suriyeli mültecilerin yüzde 72'si kendisini Türkiye toplumuna yakın olarak hissetmiyor. Türklerin ise yüzde 63'ü Suriyelileri kendisine uzak buluyor. Yüzde 75 ise yabancılarla uyumlu bir gelecek olabileceğini düşünmüyor.

Suriyelilerin büyük çoğunluğunun Sünni oldukları düşünülürse, demek ki aynı din ve mezhepten olmak birlikte yaşamak için yeterli olmuyormuş. Araştırmalarda belirtildiğine göre aynı din ve mezhepten olsalar bile Suriyelilerle Türkiyeliler arasındaki kültürel farklılık fazladır ve mültecilerin küçük bir bölümü Türkçe öğrenmiştir. Büyük oranda kendi içlerinde kapalı yaşadıkları tahmin edilebilir.

Türkiye'de Suriyelilere ek olarak Irak, İran ve Afganistan'dan yaklaşık 450.000 mülteci bulunduğu tahmin ediliyor.

Kuzey Afrika'dan, Balkanlardan, Kafkasya ve Orta Asya Cumhuriyetlerinden gelenleri katmasanız bile mülteci sayısı en az 4 milyon kişidir. Ek olarak kaydedilmemiş Suriyeli mültecilerin sayısı da 400 bin civarında olarak tahmin ediliyor.

Türkiye'nin göç verdiği gibi yoğun olarak göç alan bir ülke durumuna geldiği buradan açıkça görülüyor.

Göç alan bir ülke olarak Türkiye araştırmaları henüz yeni sayılır. Aslında göç alınması yeni değil, en azından 25-30 yıllık tarihi bulunuyor ama Suriyelilerin yoğun gelişine kadar konu pek dikkat çekmemişti.

Mültecilerle ilgili dernekler var ama etkinlikleri azdır. Ülkede bölgeden gelenlere yönelik iltica yasasının bulunmaması büyük bir eksiklik olarak devam ediyor.

Suriye’de savaşın bir çeşidi biti diğeri başlıyor ve daha sürecek gibi görünüyor…